

1873992124919

www.info.court.ge

გ ა დ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა საქართველოს სახელით

საქმე №3/807-15

23 ივნისი, 2015 წელი

თბილისი

შესავალი ნაწილი

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგია

მოსამართლე თამარ ონიანი

სხდომის მდივანი სოფიკო წურწუშია

მოსარჩელე - გიორგი კლდიაშვილი

წარმომადგენელი - ნიკოლოზ სიმონიშვილი

მოპასუხე - საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო

წარმომადგენლები - ნინო ქევხიშვილი, თეიმურაზ ჩხეიძე

მოპასუხე - საქართველოს მთავარი პროკურატურა

წარმომადგენელი - პაპუნა კერესელიძე

მესამე პირი - საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

დავის საგანი - მორალური და მატერიალური ზიანის ანაზღაურება

აღწერილობითი ნაწილი

1. სასარჩელო მოთხოვნა

1.1. მოპასუხეებს მოსარჩელის სასარგებლოდ სოლიდარულად დაეკისროთ მორალური ზიანის ანაზღაურება 10 000 (ათი ათასი) ლარის ოდენობით

1.2. მოპასუხეებს მოსარჩელის სასარგებლოდ სოლიდარულად დაეკისროთ

მატერიალური ზიანის ანაზღაურება 1180 (ათას ას ოთხმოცი) ლარის ოდენობით. მოსარჩელე მხარის განმარტებით, 2014 წლის 12 დეკემბერს იგი დააკავეს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ცენტრალური კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტის თანამშრომლებმა. დაკავების მიზეზი გახდა მოსარჩელის ავტომობილის ჩხრეკისას ცეცხლსასროლი იარაღის ამოღება, რომელიც იყო რამდენიმე ნაწილად დაშლილი, ტყვიებისა და მჭიდის გარეშე. გიორგი კლდიაშვილმა განუმარტა პოლიციის თანამშრომლებს, რომ ჰქონდა ცეცხლსასროლი იარაღის შენახვის უფლება. გამოძიების მსვლელობისას მოსარჩელე ნებაყოფლობით გამოცხადდა პოლიციის განყოფილებაში, მონაწილეობა მიიღო საგამომიებო მოქმედებებში, დაიკითხა მოწმის სახით, მიუხედავად ამისა, იგი მაინც მოათავსეს დროებითი დაკავების იზოლატორში. 2014 წლის 14 დეკემბერს თბილისის საქალაქო სასამართლომ განიხილა გიორგი კლდიაშვილის მიმართ აღკვეთის ღონისძიების გამოყენების საკითხი და განუსაზღვრა გირაო 1500 (ათას ხუთასი) ლარის ოდენობით. ამასთან, მოსარჩელის დაკავება მიჩნეულ იქნა უკანონოდ და იგი გათავისუფლდა დაკავებიდან. 2015 წლის 15 იანვარს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის განჩინებით შეწყდა სისხლისსამართლებრივი დევნა გიორგი კლდიაშვილის მიმართ.

მოსარჩელე აღნიშნავს, რომ არის ა(ა)იპ ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტის დირექტორი. ორგანიზაციას აქვს ურთიერთობა საქართველოში მოქმედ და უცხოურ დონორებსა და პარტნიორებთან. ამდენად, ორგანიზაციის იმიჯი დაკავშირებულია მასში მომუშავე პიროვნებების რეპუტაციაზე. სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების გამო, 2014 წლის 16 დეკემბერს გიორგი კლდიაშვილმა პირადი განცხადებით მოითხოვა დირექტორის უფლებამოსილების შეჩერება 2015 წლის 20 იანვრამდე, რაც „ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტის“ დამფუძნებელთა გადაწყვეტილებით დაკმაყოფილდა.

მოსარჩელე მიუთითებს საქართველოს კონსტიტუციის 42-ე, საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 92-ე, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1005-ე და 413-ე მუხლებზე, ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა ევროპულ კონვენციას და ითხოვს, რომ მოპასუხე - საქართველოს მთავარ პროკურატურასა და საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სოლიდარულად დაეკისროთ მიყენებული მატერიალური და მორალური ზიანის ანაზღაურება.

2. მოპასუხის პოზიცია

2.1. მოპასუხე საქართველოს მთავარი პროკურატურის წარმომადგენელმა სარჩელი არ ცნო და მის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა მოითხოვა.

2.2. მოპასუხე საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს წარმომადგენლებმა სარჩელი არ ცნეს და მის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა მოითხოვეს.

3. მესამე პირის პოზიცია

3.1. მესამე პირს - საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს წერილობითი შესაგებელი არ წარმოუდგენია.

4.1. სასამართლოს მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები:

4.1.1. დადგენილია, რომ 2014 წლის 12 დეკემბერს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ცენტრალური კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტის თანამშრომლებმა დააკავეს გიორგი კლდიაშვილი, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 236-ე მუხლის მეორე ნაწილით (ცეცხლსასროლი იარაღის, საბრძოლო მასალის, ფეთქებადი ნივთიერების ან ასაფეთქებელი მოწყობილობის მართლსაწინააღმდეგო ტარება) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 14 დეკემბრის №10დ/7155-14 განჩინებით გიორგი კლდიაშვილის მიმართ აღკვეთის ღონისძიების სახით გამოყენებულ იქნა გირაო 1500 (ათას ხუთასი) ლარის ოდენობით. ამასთან, მოსარჩელე გათავისუფლდა დაკავებიდან. განჩინებაში აღნიშნულია, რომ ბრალდებულის დაკავებას საფუძვლად დაედო ვარაუდი მისი მიმალვის შესახებ. ბრალდებულის დაკავება განხორციელდა პოლიციის განყოფილებაში მაშინ, როდესაც ბრალდებულმა ნებაყოფლობით მიიღო მონაწილეობა საგამომიებო მოქმედებებში, თავისი ნებით გამოცხადდა საგამომიებო ორგანოში და დაიკითხა მოწმის სახით. აღნიშნული კი გამორიცხავდა დასაბუთებული ვარაუდის არსებობას ბრალდებულის შესაძლო მიმალვის თაობაზე, რადგან ბრალდებულმა იცოდა სისხლის სამართლის საქმის წარმოების შესახებ და ამის მიუხედავად მცდელობასაც კი არ ჰქონია ადგილი თავი აერიდებინა საგამომიებო მოქმედებებისთვის.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 14 დეკემბრის №10დ/7155-14 განჩინება.

4.1.2. დადგენილია, რომ 2015 წლის 15 იანვარს თბილისის საქალაქო სასამართლოს მიერ წინასასამართლო სხდომაზე გამოტანილ იქნა განჩინება გიორგი კლდიაშვილის მიმართ სისხლისსასამართლებრივი დევნის შეწყვეტის თაობაზე.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2015 წლის 15 იანვრის წინასასამართლო სხდომის ოქმის ამონაწერი (საქმე №1/18-15).

4.1.3. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2015 წლის 15 იანვრის განჩინება

საქართველოს მთავარი პროკურატურის მიერ გასაჩივრდა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს საგამომიებო კოლეგიაში. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს საგამომიებო კოლეგიის 2015 წლის 23 იანვრის განჩინებით (საქმე №1გ-71) საჩივარი არ დაკმაყოფილდა იმ საფუძველით, რომ ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილი და სასამართლოს განჩინებით საქმის არსებით განხილვაზე დაშვებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა აშკარად არასაკმარისი იყო და ალბათობის მაღალი ხარისხით არ იძლეოდა საფუძველს ვარაუდისთვის, რომ გიორგი კლდიაშვილმა ჩაიდინა განზრახი დანაშაული.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- თბილისის სააპელაციო სასამართლოს საგამომიებო კოლეგიის 2015 წლის 23 იანვრის განჩინება (საქმე №1გ-71).

4.1.4. 2014 წლის 12 დეკემბრის საადვოკატო მომსახურების ხელშეკრულების თანახმად, გიორგი კლდიაშვილმა ადვოკატ დავით კვაჭანტირაძის საადვოკატო მომსახურებისთვის ჰონორარის სახით გადაიხადა 1180 ლარი.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- 2014 წლის საადვოკატო მომსახურების ხელშეკრულება.
- მიღება-ჩაბარების აქტი.
- თანხის გადახდის დამადასტურებელი ქვითარი.

4.1.5. დადგენილია, რომ მოსარჩელე გიორგი კლდიაშვილს 2014 წლის 16 დეკემბრის განცხადების საფუძველზე „ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტის“ დამფუძნებელთა გადაწყვეტილებით 2014 წლის 20 იანვრამდე შეუჩერდა დირექტორის უფლებამოსილება.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- „ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტის“ დირექტორის 2014 წლის 16 დეკემბრის განცხადება.
- „ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტის“ დამფუძნებელთა კრების 2014 წლის 16 დეკემბრის №4 კრების ოქმი.

4.1.6. 2014 წლის 17 დეკემბერს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრომ გაავრცელა განცხადება, რომლის მიხედვითაც გიორგი კლდიაშვილი 2014 წლის 12 დეკემბერს დააკავეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 236-ე მუხლის მეორე ნაწილის შესაბამისად ცეცხლსასროლი იარაღის მართლსაწინააღმდეგო ტარების ბრალდებით.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრომ გაავრცელა განცხადება

სამოტივაციო ნაწილი

5. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა

5.1. საქმეში არსებული მასალების გაცნობის, მხარეთა ახსნა-განმარტებების მოსმენის, სარჩელის ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძვლიანობის შემოწმებისა და საქმეში არსებულ მტკიცებულებათა სამართლებრივი შეფასების შედეგად, სასამართლო მივიდა დასკვნამდე, რომ სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.

6. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა

საქართველოს კონსტიტუცია, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსი, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი, საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი.

7. სამართლებრივი შეფასება

7.1. საქართველოს კონსტიტუციის 42-ე მუხლის მე-9 პუნქტის თანახმად, ყველასთვის გარანტირებულია სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკების და თვითმმართველობის ორგანოთა და მოსამსახურეთაგან უკანონოდ მიყენებული ზარალის სასამართლო წესით სრული ანაზღაურება შესაბამისად სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის და ადგილობრივი თვითმმართველობის სახსრებიდან. კონსტიტუციის მე-18 მუხლის მე-7 პუნქტის თანახმად, უკანონოდ დაკავებულ ან დაპატიმრებულ პირს აქვს კომპენსაციის მიღების უფლება.

სახელმწიფო ორგანოთა და მოსამსახურეთა მიერ უკანონოდ მიყენებული ზიანის სახელმწიფო სახსრებიდან ანაზღაურება აღიარებული და გარანტირებულია აგრეთვე ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა შესახებ ევროპული კონვენციის მე-5 მუხლის მე-5 პუნქტით - „თავისუფლებისა და უსაფრთხოების უფლება“.

ზემოაღნიშნული კონსტიტუციური პრინციპი განმტკიცებულია საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 92-ე მუხლში, რომლის პირველი ნაწილის თანახმად, პირს უფლება აქვს, სამოქალაქო/ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით მოითხოვოს და მიიღოს უკანონოდ ჩატარებული საპროცესო მოქმედებისა და უკანონო გადაწყვეტილების შედეგად მიყენებული ზიანის ანაზღაურება.

ზემოთ მითითებული ნორმა შეიცავს ზოგადი ხასიათის დანაწესს, რომელიც განსაზღვრავს სახელმწიფოს ვალდებულებას, უკანონოდ დაკავებულ, დაპატიმრებულ ან მსჯავრდებულ პირს შეუქმნას სამართლებრივი შესაძლებლობა, საჭიროების

შემთხვევაში, გამოიყენოს კომპენსაციის მოთხოვნისა და მიღების უფლების განხორციელების ეფექტური და რეალური სამართლებრივი ნორმები.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 208-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სახელმწიფო ადმინისტრაციული ორგანოს, აგრეთვე მისი თანამდებობის პირის ან სხვა სახელმწიფო მოსამსახურის მიერ სამსახურებრივი მოვალეობის განხორციელებისას მიყენებული ზიანისათვის პასუხისმგებელია სახელმწიფო. ამავე კოდექსის 207-ე მუხლის მიხედვით კი, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ მიყენებული ზიანის ანაზღაურებისას გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით დადგენილი წესი.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1005-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, თუ სახელმწიფო მოსამსახურე განზრახი ან უხეში გაუფრთხილებლობით არღვევს თავის სამსახურებრივ მოვალეობას სხვა პირთა მიმართ, მაშინ სახელმწიფო ან ის ორგანო, რომელშიც მოსამსახურე მუშაობს, ვალდებულია აანაზღაუროს ზიანი. განზრახვის ან უხეში გაუფრთხილებლობის დროს მოსამსახურე სახელმწიფოსთან ერთად სოლიდარულად აგებს პასუხს;

ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, რეაბილიტირებული პირისათვის უკანონო მსჯავრდების, სისხლის სამართლის პასუხისგებაში უკანონოდ მიცემის, აღკვეთის ღონისძიების სახით პატიმრობის ან გაუსვლელობის ხელწერილის უკანონოდ გამოყენების, პატიმრობის, ან გამასწორებელი სამუშაოების სახით ადმინისტრაციული სახდელის არასწორად დაკისრების შედეგად მიყენებული ზიანი ანაზღაურდება სახელმწიფოს მიერ მოკვლევის, წინასწარი გამოძიების, პროკურატურის ორგანოებისა და სასამართლოს თანამდებობის პირთა ბრალის მიუხედავად.

სასამართლო განმარტავს, რომ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მითითებული ნორმის თავისებურებას წარმოადგენს ის, რომ ზიანი ანაზღაურებას ექვემდებარება მიუხედავად ზიანის მიმყენებლის ბრალისა, ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის დაკმაყოფილებისთვის საკმარისია, დადგინდეს ქმედების უკანონობა და სახეზე იყოს პირის მარეაბილიტირებელი გარემოება. ამასთან, საგულისხმოა, რომ ზემოაღნიშნული ნორმები ანიჭებენ რა პირს ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის უფლებას, არ განსაზღვრავენ მარეაბილიტირებელ გარემოებებს. შესაბამისად, კანონმდებელმა სასამართლოს მიანიჭა თავისუფლება ქმედების უკანონობისა და რეაბილიტაციის საფუძვლების შეფასებისას.

სასამართლო განმარტავს, რომ პირის მარეაბილიტირებელ გარემოებად უნდა იქნეს მიჩნეული მის მიმართ სისხლისსამართლებრივი დევნის შეწყვეტის განჩინების გამოტანა, ვინაიდან ამგვარი აქტი ადასტურებს, რომ პირს დანაშაული არ ჩაუდენია, რაც, თავის მხრივ, განაპირობებს მის უფლებებში აღდგენას - მის რეაბილიტაციას. რაც შეეხება ზემოაღნიშნული მუხლის მეორე კომპონენტს - ქმედების უკანონობას, ქმედების უკანონობა არ უნდა შეფასდეს მხოლოდ კონკრეტული საპროცესო თუ მატერიალური

ნორმის დარღვევის დადგენით, პირს უნდა მიეცეს უფლებების აღდგენის ეფექტური შესაძლებლობა. მართალია, სისხლისსამართლებრივი დევნა და ბრალდებულის მიმართ გამოყენებული იძულების ღონისძიებები ემსახურება სახელმწიფოს ლეგიტიმურ მიზანს - საზოგადოების, მისი კონკრეტული წევრის უსაფრთხოების დაცვას, ამასთან, უფლებამოსილი ორგანო წინასწარ ვერ განსაზღვრავს კონკრეტული საქმის შედეგს, ვინაიდან მტკიცებულებათა შეფასება გამამტყუნებელი განაჩენის გამოტანისთვის საკმარისობის კუთხით წარმოადგენს სასამართლოს კომპეტენციას, თუმცა, პირს, რომლის მიმართაც შეწყდა სისხლისსამართლებრივი დევნა, უნდა მიეცეს შესაბამისი კომპენსაცია სახელმწიფოს მხრიდან მისი უფლებებში გაუმართლებელი ან/და გადაჭარბებული ჩარევისთვის.

დადგენილია, რომ 2014 წლის 12 დეკემბერს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ცენტრალური კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტის თანამშრომლებმა დააკავეს გიორგი კლდიაშვილი, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 236-ე მუხლის მეორე ნაწილით (ცეცხლსასროლი იარაღის, საბრძოლო მასალის, ფეთქებადი ნივთიერების ან ასაფეთქებელი მოწყობილობის მართლსაწინააღმდეგო ტარება) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის.

ამასთან, თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 14 დეკემბრის №10დ/7155-14 განჩინებით გიორგი კლდიაშვილი გათავისუფლდა დაკავებიდან. აღნიშნულ განჩინებაში კი აღნიშნულია, რომ არ არსებობდა ბრალდებულის დაკავების სამართლებრივი საფუძველი, რადგან სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსით გათვალისწინებული მიმალვის საფრთხის შეფასებისას მნიშვნელოვანია, არსებობდეს ფაქტებისა და ინფორმაციის ერთობლიობა იმის დასასაბუთებლად, რომ პირი თავისუფლებაში ყოფნის დროს მიემალევა გამოძიებას. სისხლის სამართლის საქმეზე გამოძიება დაწყებულია სისხლის სამართლის კოდექსის 236-ე მუხლის მე-2 ნაწილით, რაც გარდა თავისუფლების აღკვეთისა ითვალისწინებს ისეთ სასჯელსაც, რაც თავისუფლების აღკვეთასთან არ არის დაკავშირებული და ბრალდებული მჭიდროდ არის დაკავშირებული სამართალწარმოების ქვეყანასთან. სწორედ ამ გარემოებების ერთობლიობა გამორიცხავდა ბრალდებულის მიმალვის ვარაუდს და არ იძლეოდა მისი დაკავების საფუძველს.

2015 წლის 15 იანვარს თბილისის საქალაქო სასამართლოს მიერ წინასასამართლო სხდომაზე გამოტანილ იქნა განჩინება გიორგი კლდიაშვილის მიმართ სისხლისსამართლებრივი დევნის შეწყვეტის თაობაზე. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს საგამომიებო კოლეგიის 2015 წლის 23 იანვრის განჩინებით (საქმე №1გ-71) კი საქართველოს მთავარი პროკურატურის საჩივარი არ დაკმაყოფილდა იმ საფუძველით, რომ ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილი და სასამართლოს განჩინებით საქმის არსებით განხილვაზე დაშვებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა აშკარად არასაკმარისი იყო და აღბათობის მაღალი ხარისხით არ იძლეოდა საფუძველს ვარაუდისთვის, რომ გიორგი კლდიაშვილმა ჩაიდინა განზრახი დანაშაული.

განსახილველ შემთხვევაში სასამართლოს მიაჩნია, რომ მოსარჩელის მიმართ გამოტანილი განჩინება წარმოადგენს მორალური ზიანის ანაზღაურების საფუძველს, მით უფრო იმ პირობებში, რომ 2 დღის განმავლობაში ის იყო დაკავებული. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო (პაპონი საფრანგეთის წინააღმდეგ, 2002 წლის 25 ივლისი, §40) ხაზს უსვამს, რომ არსებობს ტანჯვის დონე, რომელიც გარდაუვალად უკავშირდება დაკავებას და თავისუფლების აღკვეთასთან დაკავშირებული სასჯელი ყველა შემთხვევაში იწვევს სირთულეს და ტანჯვას. იგივეს ვერ ვიტყვით პირზე, რომელიც უკანონოდ და დაუსაბუთებლად არის დაპატიმრებული. ის არ არის ვალდებული, ითმინოს პატიმრობასთან დაკავშირებული დისკომფორტი, რაც გამოიხატება თუნდაც მთელი რიგი უფლებებითა და თავისუფლებებით სარგებლობის შეუძლებლობაში ან შეზღუდვაში. უკანონოდ დაპატიმრებული პირის პატიმრობაში ყოფნა, როგორც ასეთი, უკანონობა, მიუხედავად იმისა, დაირღვევა თუ არა რეჟიმის რომელიმე მოთხოვნა. სასამართლოს მოსაზრებით, იგივე უნდა ითქვას მოსარჩელის გარკვეული პერიოდით დაკავებასა და ბრალდებულის სტატუსთან მიმართებაში.

მორალური ზიანის ანაზღაურების მოცულობას განსაზღვრავს სასამართლო მოსარჩელის მოთხოვნის საფუძველზე. მოსარჩელე უფლებამოსილია სარჩელში მიუთითოს ფულადი თანხა, რომელსაც ის ითხოვს მიყენებული სულიერი თუ ფიზიკური ტკივილის კომპენსაციისათვის, მაგრამ ეს მოთხოვნა მოსარჩელის მხოლოდ მოსაზრებაა და ანაზღაურების მოცულობის განსაზღვრა სასამართლოს შეხედულებით უნდა გადაწყდეს. არაქონებრივი ურთიერთობები, თავისთავად, მოკლებულია რა ეკომონიკურ შინაარსს, არ გააჩნია ღირებულება, სწორედ ამიტომ ამგვარი ზიანის დამტკიცებისთვის კანონით დაცული უფლების დარღვევაც საკმარისია. მორალური ზიანი გულისხმობს ფიზიკურ და ზნეობრივ-ფსიქოლოგიურ ტანჯვას, რასაც პირი განიცდის ამა თუ იმ სიკეთის, უმეტესწილად არამატერიალურ ფასეულობათა ხელყოფით და მისი ანაზღაურების უმთავრეს ფუნქციას წარმოადგენს, დააკმაყოფილოს დაზარალებული, ზემოქმედება მოახდინოს ზიანის მიმყენებელზე და თავიდან აიცილოს პიროვნული უფლების ხელყოფა სხვა პირების მხრიდან. მორალური ზიანის შეფასებისას სასამართლომ მხედველობაში უნდა მიიღოს დაზარალებულის სუბიექტური დამოკიდებულება ასეთი ზიანის სიმძიმის მიმართ, ასევე, ობიექტური გარემოებები, რითაც შეიძლება მისი ამ კუთხით შეფასება. მხოლოდ ამ შემთხვევაში შეიძლება დადგინდეს მორალური ზიანის არსებობა და მისი გონივრული და სამართლიანი ანაზღაურების კრიტერიუმები.

მორალური ზიანის ოდენობის განსაზღვრისას სასამართლო მხედველობაში იღებს დაზარალებულის ცხოვრების პირობებს (საოჯახო, ყოფითი, მატერიალური, ჯანმრთელობის მდგომარეობა, სოციალური სტატუსი, ასაკი და ა.შ.), ბრალის ხარისხს და სხვა გარემოებებს. ვინაიდან მორალური ზიანის ანაზღაურების შემთხვევაში არ ხდება ხელყოფილი უფლების სრული რესტიტუცია, კომპენსაციის მიზანია მორალური ზიანით გამოწვეული უხერხულობის, ტკივილების, ნეგატიური განცდების შემსუბუქება, დადებითი ემოციების გამოწვევა, რომელიც ეხმარება დაზარალებულს

სულიერი გაწონასწორების მიღწევაში, სოციალურ ურთიერთობებში ჩართვაში, რაც მორალური (არაქონებრივი) ზიანის ანაზღაურების სატისფაქციურ ფუნქციას შეადგენს.

ზიანის ანაზღაურების მოცულობასთან დაკავშირებით სასამართლო მიუთითებს საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 413-ე მუხლის პირველ ნაწილზე და განმარტავს, რომ არაქონებრივი ზიანისათვის ფულადი ანაზღაურება შეიძლება მოთხოვნილ იქნეს მხოლოდ კანონით ზუსტად განსაზღვრულ შემთხვევებში, გონივრული და სამართლიანი ანაზღაურების სახით. კანონი არ ადგენს მორალური ზიანის ოდენობას, რამდენადაც მორალური ზიანის ანაზღაურების კონკრეტული შემთხვევა ინდივიდუალურია, განპირობებულია მრავალი სხვადასხვა ფაქტორით. ამასთან, მორალური ზიანის მოცულობა სასამართლოს მიერ ქონებრივი ზიანის ანაზღაურებისაგან დამოუკიდებლად განისაზღვრება, როგორც დამდგარი ზიანის სიმძიმის, ისე ბრალის ხარისხის მიხედვით.

განსახილველ შემთხვევაში სასამართლოს მიაჩნია, რომ მოსარჩელის მიმართ გამოტანილი განჩინება სისხლისსასამართლებრივი დევნის შეწყვეტის თაობაზე და 2014 წლის 14 დეკემბრის №10დ/7155-14 განჩინება ადასტურებს მის უკანონო დაკავებას, 2015 წლის 15 იანვრის განჩინება კი - მოსარჩელის ბრალდებულის სტატუსის უკანონობას, რაც წარმოადგენს მორალური ზიანის ანაზღაურების საფუძველს. ამასთან, მოსარჩელის მიმართ მორალური ზიანის ოდენობის განსაზღვრისას სასამართლო ითვალისწინებს იმ გარემობას, რომ მოსარჩელე წარმოადგენს „ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტის“ დირექტორს და საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრომ გაავრცელა განცხადება მისი, როგორც ცეცხლსასროლი იარაღის მართლსაწინააღმდეგო ტარების ბრალდებით დაკავების თაობაზე, რითაც ფაქტობრივად აღნიშნული ინფორმაცია ხელმისაწვდომი გახდა საზოგადოებისთვის და რომელშიც აღნიშნულია, რომ გიორგი კლდიაშვილთან დაკავშირებული ინციდენტი შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და „ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტს“ შორის არსებულ თანამშრომლობაზე უარყოფით გავლენას ვერ მოახდენს, ასევე იმ გარემოებას, რომ მოსარჩელეს მოუწია, განცხადებით მიემართა „ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტის“ დირექტორის უფლებამოსილების შეჩერების თაობაზე.

ზემოაღნიშნული მსჯელობისა და საქმეზე დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების გათვალისწინებით სასამართლოს მიაჩნია, რომ სასარჩელო მოთხოვნა მორალური ზიანის ანაზღაურების ნაწილში უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ: მოპასუხეებს გიორგი კლდიაშვილის სასარგებლოდ სოლიდარულად უნდა დაეკისროთ მორალური ზიანის სახით 2000 (ორი ათასი) ლარის გადახდა.

7.2. რაც შეეხება სასარჩელო მოთხოვნას მოპასუხეთათვის მატერიალური ზიანის სახით 1180 ლარის დაკისრების თაობაზე, სასამართლოს მიაჩნია, რომ აღნიშნული მოთხოვნა საფუძვლიანია და უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის მიხედვით,

თითოეულმა მხარემ უნდა დაამტკიცოს გარემოებანი, რომელზედაც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებსა და შესაგებელს. ამ გარემოებათა დამტკიცება შეიძლება თვით მხარეთა ახსნა-განმარტებით, მოწმეთა ჩვენებით, წერილობითი თუ ნივთიერი მტკიცებულებებით და ექსპერტთა დასკვნებით. ამავე მუხლის მესამე ნაწილის თანახმად, გარემოებები, რომელიც კანონის თანახმად უნდა დადასტურდეს გარკვეული სახის მტკიცებულებებით არ შეიძლება დადასტურდეს სხვა სახის მტკიცებულებებით.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 408-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, იმ პირმა, რომელიც ვალდებულია ანაზღაუროს ზიანი, უნდა აღადგინოს ის მდგომარეობა, რომელიც იარსებებდა, რომ არ დამდგარიყო ანაზღაურების მავალდებულებელი გარემოება.

სასამართლო მიუთითებს ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს 2009 წლის 27 აპრილის გადაწყვეტილებაზე (რამიშვილი და კობრიძე საქართველოს წინააღმდეგ), რომელშიც აღნიშნულია, რომ განმცხადებლის მიერ მოთხოვნილ ფულად კომპენსაციასა და კონვენციის დარღვევას შორის უნდა იყოს კონკრეტული მიზეზობრივი კავშირი. სრული კომპენსაციისთვის (restitutio in integrum) საჭირო თანხის ზუსტი გამოთვლა შეიძლება შეაფერხოს დარღვევით გამოწვეული ზიანის ბუნდოვანებამ. ასეთ შემთხვევაში უნდა გადაწყდეს სამართლიანი დაკმაყოფილების საკითხი როგორც წარსულ, ასევე მომავალ ფულად ზარალთან მიმართებაში. ამ საკითხის გადაწყვეტა წარმოადგენს სასამართლოს დისკრეციას და უნდა იყოს ობიექტური.

განსახილველ შემთხვევაში მოსარჩელის მიერ წარმოდგენილია მატერიალური ზიანის დამადასტურებელი მტკიცებულებები. კერძოდ, საადვოკატო მომსახურების შესახებ 2014 წლის 12 დეკემბრის ხელშეკრულება, რომლის მიხედვითაც ადვოკატის ჰონორარი, რომელიც იცავდა მოსარჩელის უფლებებსა და ინტერესს სისხლის სამართლის საქმის მიმდინარეობისას, წარმოადგენდა 1180 ლარს. მოსარჩელის უკანონო დაკავებისა და მის მიმართ სისხლის სამართლებრივი დევნის დაწყების გამო, იგი იძულებული იყო საკუთარი უფლებების ეფექტური დაცვისთვის მიემართა ადვოკატისთვის. შესაბამისად, სასამართლო დადასტურებულად მიიჩნევს პირდაპირი მიზეზობრივი კავშირის არსებობას ფულად ზარალსა და მოპასუხეთა ქმედებას შორის.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სასარჩელო მოთხოვნა მოცემულ ნაწილში ფაქტობრივ-სამართლებრივად დასაბუთებულია და უნდა დაკმაყოფილდეს. მოპასუხეებს სოლიდარულად უნდა დაეკისროთ მოსარჩელისთვის მატერიალური ზიანის ანაზღაურება 1180 (ათას ას ოთხმოცი) ლარის ოდენობით.

8. საპროცესო ხარჯები

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 46-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტის თანახმად, სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ სასამართლო ხარჯების

გადახდისაგან თავისუფლდებიან მხარეები - უკანონო მსჯავრდების, სისხლის სამართლის პასუხისგებაში უკანონოდ მიცემის, აღკვეთის ღონისძიებად დაპატიმრების უკანონოდ გამოყენების ან გამასწორებელ სამუშაოთა სახით ადმინისტრაციული სახდელის უკანონოდ დადების შედეგად მოქალაქისათვის მიყენებული ზარალის ანაზღაურებასთან დაკავშირებულ სარჩელებზე. ამავე კოდექსის 55-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, სასამართლოს მიერ საქმის განხილვასთან დაკავშირებით გაწეული ხარჯები და სახელმწიფო ბაჟი, რომელთა გადახდისაგან განთავისუფლებული იყო მოსარჩელე, გადახდება მოპასუხეს ბიუჯეტის შემოსავლის სასარგებლოდ, მოთხოვნათა იმ ნაწილის პროპორციულად, რომელიც დაკმაყოფილებულია.

„სახელმწიფო ბაჟის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის პირველი პუნქტის „უ“ ქვეპუნქტის თანახმად, საერთო სასამართლოებში განსახილველ საქმეებზე სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან თავისუფლდებიან დაწესებულებები (ორგანიზაციები), რომელთა ხარჯები ფინანსდება მხოლოდ სახელმწიფო ბიუჯეტიდან – ყველა საქმეზე. ამდენად, მხარეები გათავისუფლებულნი არიან სახელმწიფო ბაჟის გადახდისგან.

სარეზოლუციო ნაწილი

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი, მე-2, მე-12 მუხლებით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-8, 55-ე, 243-244-ე, 248-ე, 249-ე, 257-ე, 364-ე, 369-ე მუხლებით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა

1. სარჩელი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.
2. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და საქართველოს მთავარ პროკურატურას გიორგი კლდიაშვილის სასარგებლოდ სოლიდარულად დაეკისროთ მორალური ზიანის ანაზღაურება 2000 (ორი ათასი) ლარის ოდენობით.
3. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და საქართველოს მთავარ პროკურატურას გიორგი კლდიაშვილის სასარგებლოდ სოლიდარულად დაეკისროთ მატერიალური ზიანის ანაზღაურება 1180 (ათას ას ოთხმოცი) ლარის ოდენობით.
4. მხარეები გათავისუფლებულნი არიან სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან;
5. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს სააპელაციო წესით თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატაში (მდებარე: ქ.თბილისი გრ.

რობაქიმის ქ.№7ა) თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის (მდებარე: ქ.თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანის მე-12 კმ, №6) მეშვეობით 14 დღის ვადაში დასაბუთებული გადაწყვეტილების მხარეთათვის გადაცემის დღიდან.

მოსამართლე

თამარ ონიანი